

Εβδομαδιαίο Δελτίο Οικονομικών Εξελίξεων

Διεύθυνση Οικονομικών Μελετών

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Ανάκαμψη καταναλωτικής δαπάνης: ο ρόλος της μειωμένης αβεβαιότητας και της ενίσχυσης των αποταμιεύσεων

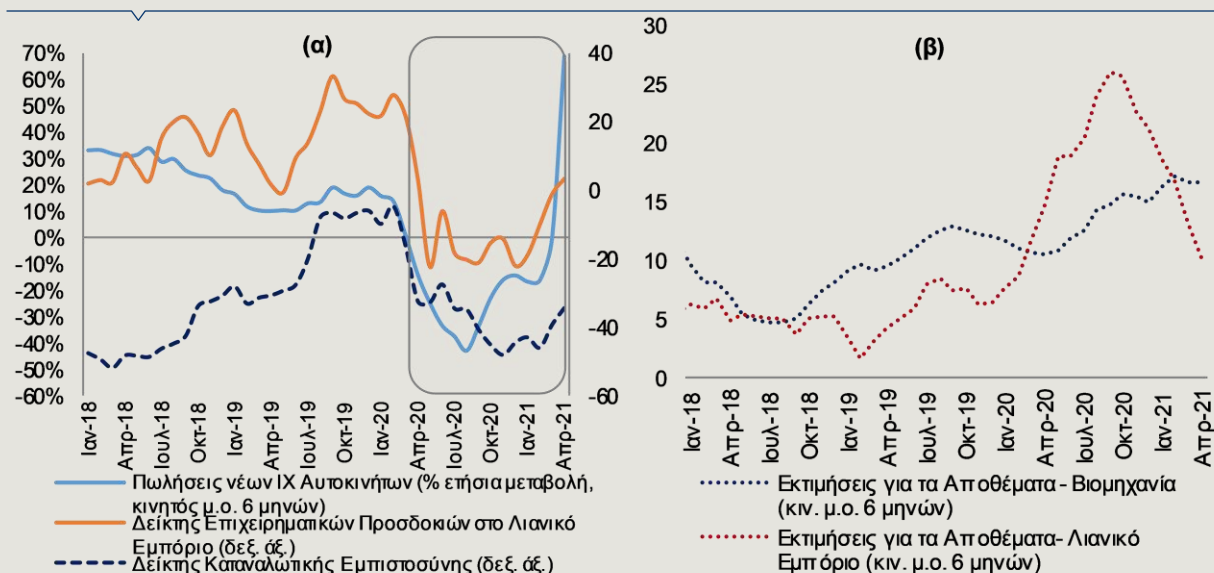
Η σταδιακή επαναφορά της εγχώριας οικονομικής δραστηριότητας σε ρυθμούς κανονικότητας αποτυπώθηκε, τους προηγούμενους μήνες, σε σημαντικούς δείκτες, όπως οι πωλήσεις οχημάτων, οι εκτιμήσεις για τα αποθέματα στη βιομηχανία και το λιανικό εμπόριο, τα έσοδα από ΦΠΑ και το ισοζύγιο προσλήψεων-αποχωρήσεων, με βάση τα στοιχεία του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, καθώς είναι δείκτες που αντανακλούν την οικονομική συγκυρία.

Σύμφωνα με την τάση των ανωτέρω δεικτών, κατά τους πρώτους μήνες του 2021 και την πορεία του δείκτη οικονομικού κλίματος (97,9 μονάδες, τον Απρίλιο 2021, που ήταν η καλύτερη επίδοση των τελευταίων 12 μηνών), η εγχώρια οικονομία αναμένεται να εισέλθει σε πορεία ήπιας ανάκαμψης, από το δεύτερο τρίμηνο του τρέχοντος έτους, λόγω, κυρίως, δύο παραγόντων:

Πρώτον, της ενίσχυσης των καταναλωτικών δαπανών, μέσω της ανάλωσης ενός μέρους της συσσωρευμένης αποταμίευσης του τελευταίου έτους, εξέλιξη που θα έχει σημαντικό αντίκτυπο στην οικονομία, αφού η ιδιωτική κατανάλωση αντιπροσωπεύει περίπου το 70% του ΑΕΠ. Οι καταναλωτές είναι πλέον πιο πρόθυμοι να αυξήσουν τις δαπάνες τους, ειδικά στον τομέα των υπηρεσιών, έστω και συγκρατημένα, καθώς σταδιακά αίρονται τα περιοριστικά μέτρα και η κοινωνική αποστασιοποίηση είναι ηπιότερη, λόγω της εξέλιξης του προγράμματος εμβολιασμού του πληθυσμού κατά της νόσου Covid-19.

Δεύτερον, λόγω της υποχώρησης της αβεβαιότητας και της βελτίωσης της καταναλωτικής εμπιστοσύνης και

Η άνοδος των πωλήσεων Ι.Χ. οχημάτων, η βελτίωση των επιχειρηματικών προσδοκιών στο λιανικό εμπόριο και την καταναλωτική εμπιστοσύνη και οι εκτιμήσεις για πτώση των αποθεμάτων

των επιχειρηματικών προσδοκιών στο λιανικό εμπόριο, οι οποίοι, ως πρόδρομοι δείκτες, ουσιαστικά προεξοφλούν την ενίσχυση της οικονομικής δραστηριότητας στο άμεσο μέλλον.

Προσδοκίες καταναλωτών και λιανεμπόρων

Η εξάπλωση της πανδημίας Covid-19 στην χώρα μας, από τον Μάρτιο 2020 και μετά, είχε σημαντική επίπτωση τόσο στην καταναλωτική εμπιστοσύνη, όσο και στις επιχειρηματικές προσδοκίες στο λιανικό εμπόριο, η επιδείνωση των οποίων αντανακλάται, μεταξύ άλλων, στην πορεία των πωλήσεων Ι.Χ. αυτοκινήτων (Γράφημα 1α). Συγκεκριμένα, κατά τη διάρκεια της πανδημικής κρίσης, ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στο λιανικό εμπόριο κατέγραψε τη χαμηλότερη τιμή του εντός του πρώτου lockdown, ενώ ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης, αντίστοιχα, εντός του δεύτερου lockdown, δηλαδή τον Νοέμβριο. Σημειώνεται ότι η τιμή του δείκτη καταναλωτικής εμπιστοσύνης, στην Ελλάδα, τον Φεβρουάριο 2020, ήταν η υψηλότερη που είχε καταγραφεί από τον Ιούλιο 2000. Παράλληλα, παρά το γεγονός ότι η λειτουργία του κλάδου των αυτοκινήτων δεν ανεστάλη στο πλαίσιο των μέτρων περιορισμού της οικονομικής δραστηριότητας, οι πωλήσεις τους σημείωσαν πτώση, το 2020, για πρώτη φορά από το 2012, κατά 26,6%, σε ετήσια βάση.

Κατά τους πρώτους μήνες του 2021, οι ανωτέρω δείκτες σταδιακά ανακάμπτουν, με τον δείκτη επιχειρηματικών προσδοκιών στο λιανικό εμπόριο να έχει διαμορφωθεί, τον Απρίλιο, σε θετικό έδαφος (3,2 μονάδες), για πρώτη φορά τους τελευταίους 12 μήνες, τον δείκτη καταναλωτικής εμπιστοσύνης να έχει ανακτήσει σχεδόν το 1/3 των απωλειών που κατέγραψε, την περίοδο Φεβρουαρίου-Νοεμβρίου 2020 και τις πωλήσεις των Ι.Χ. αυτοκινήτων να έχουν αυξηθεί ραγδαία, το δίμηνο Μαρτίου-Απριλίου 2021, σε σύγκριση με τους αντίστοιχους μήνες του 2020.

Εκτιμήσεις για τις μελλοντικές μεταβολές των αποθεμάτων

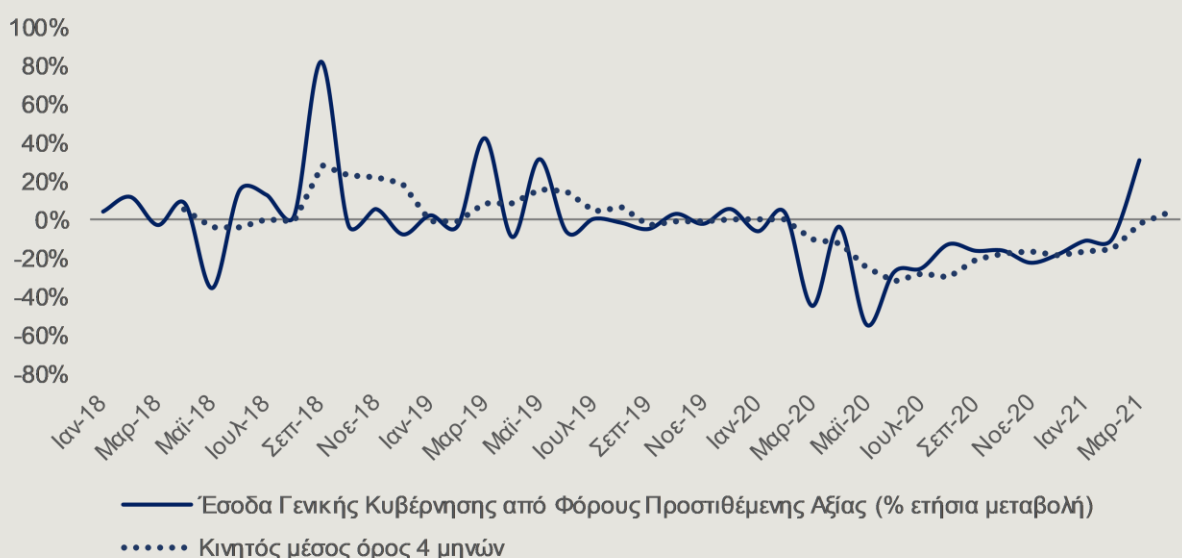
Η αισιοδοξία των επιχειρηματιών του κλάδου του λιανικού εμπορίου έγκειται, μεταξύ άλλων, στις βελτιωμένες εκτιμήσεις τους σχετικά με τα αποθέματα. Όπως παρατηρείται στο Γράφημα 1β, ο σχετικός δείκτης (κινητός μέσος όρος των τελευταίων έξι μηνών) κατέγραψε έντονη κάμψη, από τον Οκτώβριο 2020 και μετά, γεγονός που συνεπάγεται ότι οι επιχειρηματίες του κλάδου προβλέπουν μείωση των αποθεμάτων. Πτωτική, αν και ηπιότερη, ήταν και η τάση των εκτιμήσεων για τα αποθέματα στη βιομηχανία, κατά τους μήνες Μάρτιο και Απρίλιο 2021.

Η ετήσια άνοδος των εσόδων από ΦΠΑ τον Μάρτιο, ένδειξη της ήπιας ανάκαμψης της ιδιωτικής κατανάλωσης

Η πτώση της ιδιωτικής κατανάλωσης, το 2020, σε συνδυασμό με την εφαρμογή του πακέτου μέτρων στήριξης των εργαζομένων και των επιχειρήσεων, το οποίο περιελάμβανε, μεταξύ άλλων, τη μείωση φορολογικών συντελεστών σε ορισμένες κατηγορίες προϊόντων και υπηρεσιών, αλλά και την αναβολή καταβολής φορολογικών υποχρεώσεων για τους πληττόμενους, οδήγησε, επιπρόσθετα, σε μείωση των εσόδων της Γενικής Κυβέρνησης. Συγκεκριμένα, όπως παρατηρείται στο Γράφημα 2, τα έσοδα από τον Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) ήταν μειωμένα, σε ετήσια βάση, για όλους τους μήνες του 2020 από τον Μάρτιο

ΓΡΑΦΗΜΑ 2

Σημάδια ανάκαμψης των εσόδων από ΦΠΑ, το πρώτο τρίμηνο του 2021

Πηγή:
Υπουργείο
Οικονομικών

και μετά. Κατά τους πρώτους δύο μήνες του 2021, η ετήσια πώση των εσόδων ΦΠΑ για τη Γενική Κυβέρνηση ήταν ηπιότερη (-10%, κατά μέσο όρο, έναντι -24%, αντίστοιχα, την περίοδο Μαρτίου-Δεκεμβρίου 2020), ενώ, τον Μάρτιο 2021, αυξήθηκαν κατά 31%, σε σύγκριση με τον ίδιο μήνα του 2020. Σημειώνεται ότι, τον Μάρτιο 2020, τα έσοδα ΦΠΑ είχαν μειωθεί κατά 45%, σε ετήσια βάση. Παρά το γεγονός ότι υπολείπονται των αντίστοιχων εσόδων του Μαρτίου 2019, τα αυξημένα έσοδα από ΦΠΑ, τον Μάρτιο 2021, σε σύγκριση με τον αντίστοιχο περσινό μήνα, αποτελούν ένδειξη της σταδιακής ανόδου της οικονομικής δραστηριότητας. Θα πρέπει να επισημανθεί, στο σημείο αυτό, ότι, σωρευτικά, το πρώτο τρίμηνο, τα έσοδα ΦΠΑ της Γενικής Κυβέρνησης ήταν μειωμένα, σε ετήσια βάση, σε σύγκριση με το ίδιο τρίμηνο του 2020, τα οποία, ωστόσο, ελάχιστα επηρεάστηκαν από τα περιοριστικά μέτρα τα οποία ξεκίνησαν στα μέσα Μαρτίου.

Η ήπια ανάκαμψη της ζήτησης για εργασία και η μερική επαναφορά του εποχικού προτύπου των ρών απασχόλησης

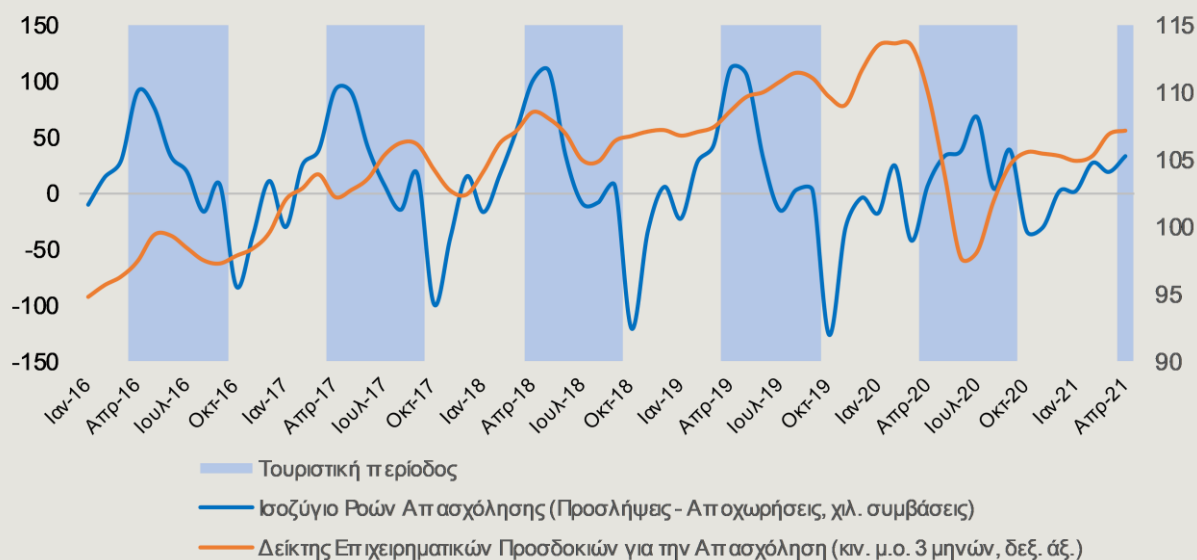
Εξετάζοντας τους ανωτέρω δείκτες, συμπεραίνουμε ότι η σταδιακή άρση των μέτρων περιορισμού της οικονομικής δραστηριότητας αλλά και η βελτίωση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης οδηγούν σε μια -προς το παρόν- ήπια άνοδο της ζήτησης για αγαθά. Αντίστοιχες τάσεις παρατηρούνται και στην αγορά εργασίας, με την άνοδο του ισοζυγίου των ρών απασχόλησης αλλά και την ανάκαμψη των επιχειρηματικών προσδοκιών για την απασχόληση.

Στο Γράφημα 3 απεικονίζεται το ισοζύγιο ρών απασχόλησης, δηλαδή η διαφορά μεταξύ προσλήψεων και αποχωρήσεων, ανά μήνα, σε όρους αριθμού συμβάσεων, καθώς και ο κινητός μέσος όρος του Δείκτη Επιχειρηματικών Προσδοκιών για την Απασχόληση. Την περσινή χρονιά, η πορεία του ισοζυγίου των ρών απασχόλησης παρέκκλινε, σε σημαντικό βαθμό, από το εποχικό πρότυπο των ετών μέχρι και το 2019 (έντονα θετικό το δίμηνο Απριλίου-Μαΐου και αρνητικό τον Οκτώβριο, λόγω των εποχικών προσλήψεων και αποχωρήσεων, αντίστοιχα, κατά την έναρξη και λήξη της τουριστικής περιόδου), καθώς η άρση των περιοριστικών μέτρων για τις επιχειρήσεις του τουρισμού πραγματοποιήθηκε σταδιακά από τον Ιούνιο 2020. Ως εκ τούτου, οι εποχικές προσλήψεις πραγματοποιήθηκαν σε μεταγενέστερο χρόνο, με αποτέλεσμα το ισοζύγιο ρών απασχόλησης να καταγράφει την υψηλότερη μηνιαία τιμή του έτους, τον Ιούλιο. Επιπρόσθετα, το 2020, τόσο ο αριθμός των προσλήψεων, όσο και των αποχωρήσεων ήταν μειωμένοι σε σύγκριση με τα προηγούμενα χρόνια, αφενός λόγω της μειωμένης οικονομικής δραστηριότητας και επομένως της ζήτησης για εργασία και αφετέρου λόγω των μέτρων στήριξης που έθεσε σε εφαρμογή η Ελληνική Κυβέρνηση που προέβλεπαν τη διατήρηση των θέσεων εργασίας, προκειμένου να επωφεληθούν οι επιχειρήσεις από αυτά.

Η τελευταία τάση φαίνεται να διατηρείται, κατά τους πρώτους τέσσερις μήνες του 2021, με το ισοζύγιο ρών απασχόλησης, ωστόσο, να ακολουθεί ανοδική τροχιά, παρόμοια (σε σχήμα) του εποχικού προτύπου προηγούμενων ετών. Συγκεκριμένα, στο διάστημα Ιανουαρίου-Απριλίου 2021, το ισοζύγιο ρών απασχόλησης ανήλθε σε 81,9 χιλ. θέσεις εργασίας, έναντι -27,1 χιλ., το αντίστοιχο διάστημα του 2020 και 159,8 χιλ., το τετράμηνο Ιανουαρίου-Απριλίου 2019. Αξίζει, επιπλέον, να σημειωθεί ότι, τον φετινό Απρίλιο, τα μεγαλύτερα θετικά ισοζύγια καταγράφηκαν στους κλάδους της εστίασης, των καταλυμάτων, του λιανικού εμπορίου και των δραστηριοτήτων ανθρώπινης υγείας.

ΓΡΑΦΗΜΑ 3

Η εξέλιξη του ισοζυγίου ρών απασχόλησης και των επιχειρηματικών προσδοκιών για την απασχόληση

Επιχειρηματικές προσδοκίες για την απασχόληση

Αν και η επίδοση της Ελλάδας στο δείκτη επιχειρηματικών προσδοκιών για την απασχόληση ήταν, στο διάστημα Μαρτίου 2020-Μαρτίου 2021, μεταξύ των τριών υψηλότερων στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ-27), δεν έχει ανακτήσει, ακόμα, τις απώλειες που κατέγραψε κατά τη διάρκεια του πρώτου lockdown στη χώρα (πορτοκαλί γραμμή, Γράφημα 3). Η τάση του δείκτη (κινητός μέσος όρος των τελευταίων τριών μηνών), ωστόσο, κατά το πρώτο τετράμηνο του 2021, ήταν ανοδική, με τις επιχειρηματικές προσδοκίες να έχουν βελτιωθεί, σωρευτικά, σε σημαντικό βαθμό, στις κατασκευές και τις υπηρεσίες και οριακά στη βιομηχανία, αλλά να έχουν επιδεινωθεί στο λιανικό εμπόριο.

Οι Προοπτικές της Καταναλωτικής Ζήτησης το 2021

Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, καθώς η οικονομία προχωρά σταδιακά στο άνοιγμα των επιμέρους κλάδων και την ανάκληση των περιοριστικών μέτρων, η ανάκαμψη της καταναλωτικής δαπάνης αναμένεται να ενισχυθεί, από το δεύτερο τρίμηνο του τρέχοντος έτους. Μια τέτοια εξέλιξη εκτιμάται ότι θα οδηγήσει σε θετικό ρυθμό μεγέθυνσης της ελληνικής οικονομίας. Σύμφωνα με τις προβλέψεις του Υπουργείου Οικονομικών, η καταναλωτική δαπάνη εκτιμάται ότι θα αυξηθεί ήπια, κατά 2,6%, σε σταθερές τιμές, που εκτιμάται ότι θα προέλθει από τη βελτίωση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης, την κατανάλωση μέρους των συσσωρευμένων αποταμιεύσεων, τα δημοσιονομικά μέτρα στήριξης και τις ευνοϊκές χρηματοπιστωτικές συνθήκες.

Ωστόσο, θα πρέπει να επισημανθεί ότι στη χρηματοοικονομική κατάσταση των νοικοκυριών βαραίνει σημαντικά η δυσμενής κληρονομιά της υπερ-δεκαετούς κρίσης. Συγκεκριμένα, το ποσοστό των ελληνικών νοικοκυριών που θεωρείται χρηματοοικονομικά ευάλωτο¹, δηλαδή χαρακτηρίζεται από χαμηλή δυνατότητα να ανταπεξέλθει σε μια αιφνίδια οικονομική διαταραχή, έχει αυξηθεί σε 50%, το 2018, από 27%, το 2009 και είναι σημαντικά υψηλότερο από το μέσο όρο της Ευρωζώνης (31,9%). Ως εκ τούτου, θεωρείται αναγκαίο η άρση των δημοσιονομικών μέτρων στήριξης που στοχεύουν στα ευάλωτα νοικοκυριά να είναι σταδιακή, ώστε να αποτραπεί ένα ενδεχόμενο κύμα αθέτησης οικονομικών υποχρεώσεων και να μετριαστεί τυχόν αρνητική επίπτωση στο εισόδημα και, ως εκ τούτου, στην κατανάλωση και την οικονομική ανάκαμψη.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΥΓΚΥΡΙΑ

Εξελίξεις στο Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, την περίοδο Ιανουαρίου-Μαρτίου 2021, το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών διαμορφώθηκε σε Ευρώ 2,7 δισ., μειωμένο σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2020 (Ευρώ 3,6 δισ.). Η μείωση του ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών οφείλεται στη μείωση του ελλείμματος του ισοζυγίου αγαθών, καθώς και στην αύξηση του πλεονάσματος του ισοζυγίου πρωτογενών εισοδημάτων, σε σύγκριση με το πρώτο τρίμηνο του 2020. Η μεταβολή αυτή αντισταθμίστηκε, εν μέρει, από την πτώση των πλεονασμάτων στα ισοζύγια υπηρεσιών και δευτερογενών εισοδημάτων (Γράφημα 4).

Πιο αναλυτικά το πρώτο τρίμηνο του 2021, το έλλειμμα του ισοζυγίου αγαθών μειώθηκε κατά Ευρώ 528,2 εκατ., ή 9,4%, σε ετήσια βάση, πρωτίστως, λόγω της μείωσης των ελλείμματος του ισοζυγίου καυσίμων, κατά Ευρώ 723,1 εκατ., ενώ το έλλειμμα του ισοζυγίου αγαθών εκτός καυσίμων, αυξήθηκε κατά Ευρώ 194,9 εκατ. Οι εισαγωγές αγαθών αυξήθηκαν συνολικά κατά 1,8%, σε σχέση με το ίδιο διάστημα πέρυσι και διαμορφώθηκαν σε Ευρώ 13,5 δισ. Η εν λόγω αύξηση προήλθε από την αύξηση των εισαγωγών εκτός καυσίμων κατά 8,2%, σε ετήσια βάση, ενώ παρατηρήθηκε μείωση των εισαγωγών καυσίμων κατά 17%. Από την άλλη πλευρά, οι εξαγωγές αγαθών αυξήθηκαν περισσότερο από τις αντίστοιχες εισαγωγές κατά 10% και διαμορφώθηκαν σε Ευρώ 8,4 δισ. Η αύξηση των συνολικών εξαγωγών αγαθών προήλθε από την άνοδο των εξαγωγών εκτός καυσίμων κατά 10,6% ή Ευρώ 618 εκατ., ενώ οι εξαγωγές καυσίμων αυξήθηκαν κατά 8,2%.

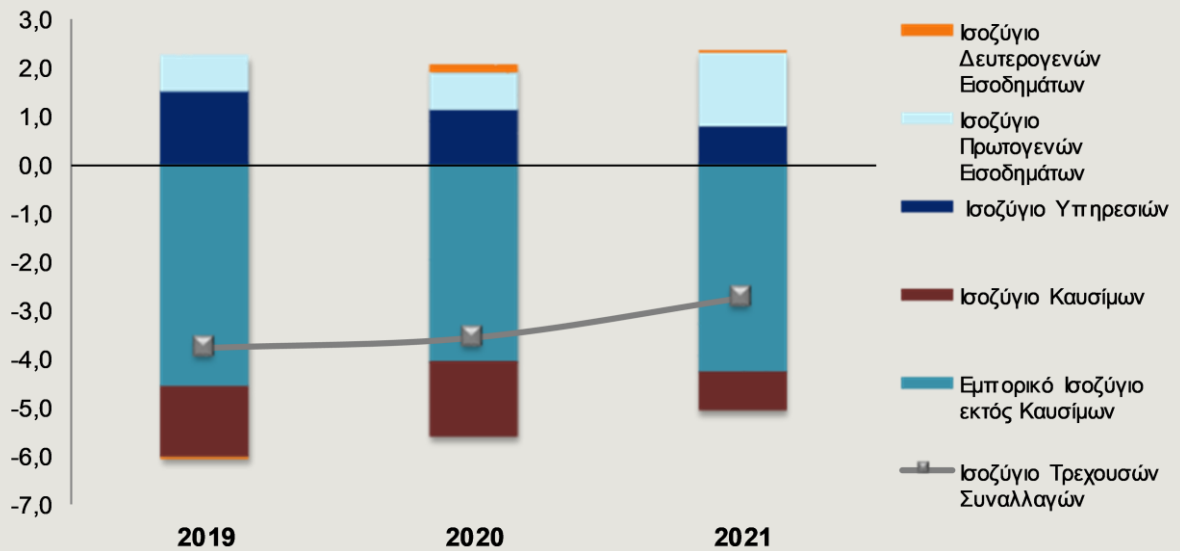
Επιπρόσθετα, το πλεόνασμα του ισοζυγίου υπηρεσιών, την περίοδο Ιανουαρίου-Μαρτίου 2021, μειώθηκε κατά 31,1%, σε ετήσια βάση και διαμορφώθηκε σε Ευρώ 788,2 εκατ., έναντι Ευρώ 1,1 δισ., το ίδιο διάστημα

πέρυσι. Η εξέλιξη αυτή οφείλεται, κυρίως, στη συρρίκνωση των εισπράξεων από ταξιδιωτικές υπηρεσίες κατά 86,1%, σε ετήσια βάση, ή Ευρώ 510,6 εκατ. Σημειώνεται ότι στο διάστημα Ιανουαρίου-Φεβρουαρίου 2020, δηλαδή πριν την επιβολή περιορισμών στις μετακινήσεις σε παγκόσμιο επίπεδο, εξαιτίας της πανδημίας Covid-19, οι ταξιδιωτικές εισπράξεις σημείωσαν ετήσια αύξηση της τάξης του 17% και, ως εκ τούτου, η σωρευτική πτώση τους, το πρώτο τρίμηνο του έτους, διαμορφώθηκε σε 20,5%. Επιπλέον, οι εισπράξεις από μεταφορές κατέγραψαν ετήσια μείωση, το πρώτο τρίμηνο του 2021, ύψους Ευρώ 376,8 εκατ., ή 9,6%. Τέλος, οι συνολικές εισπράξεις από υπηρεσίες μειώθηκαν, συνολικά, κατά 13,2%, ενώ οι αντίστοιχες πληρωμές κατά 8,6%, σε ετήσια βάση.

ΓΡΑΦΗΜΑ 4

Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών, Ιαν.- Μαρτ. 2021 (€ δισ.)

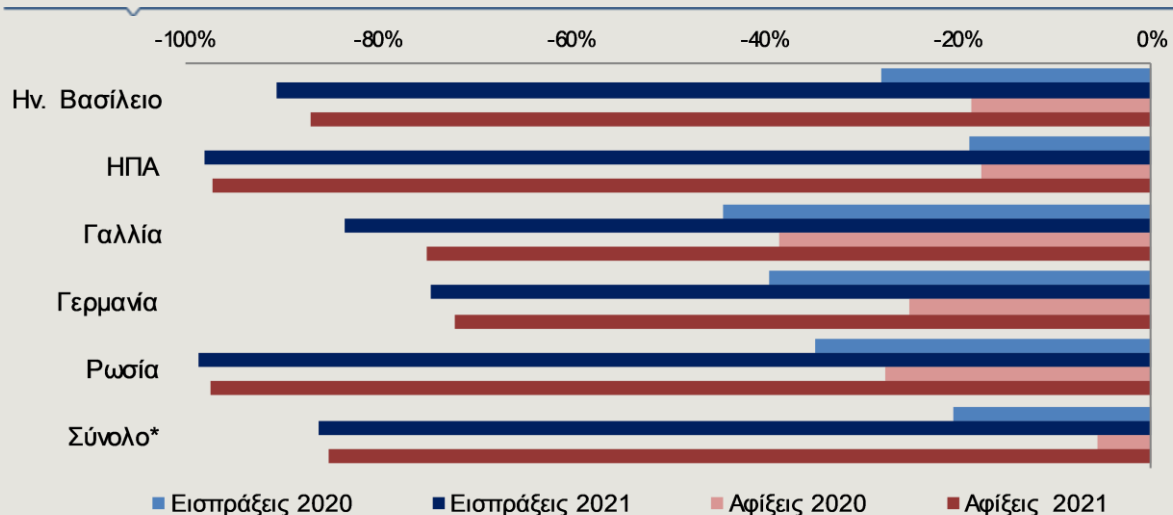

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

Όσον αφορά στο ταξιδιωτικό ισοζύγιο, οι εισπράξεις από κατοίκους των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ-27) μειώθηκαν σημαντικά, την περίοδο Ιανουαρίου-Μαρτίου 2021, κατά 82%, σε ετήσια βάση. Επιπλέον, παρατηρήθηκε μείωση των εισπράξεων και από τους κατοίκους των χωρών εκτός ΕΕ-27 (-88,6%). Πιο αναλυτικά, ετήσια μείωση σημειώθηκε στις ταξιδιωτικές εισπράξεις από την Γαλλία (-83,5%), την Γερμανία (-74,5%), το Ηνωμένο Βασίλειο (-90,4%), τις ΗΠΑ (-97,9%) και από την Ρωσία (-98,5%) (Γράφημα 5). Επιπρόσθετα, την περίοδο Ιανουαρίου-Μαρτίου 2021, ο αριθμός των τουριστών που επισκέφτηκαν τη χώρα μας μειώθηκε κατά 85,2%, σε ετήσια βάση, φτάνοντας μόλις τις 271 χιλ. Αντίστοιχα, το πρώτο τρίμηνο του 2020, οι αφίξεις των τουριστών είχαν μειωθεί λιγότερο, κατά 5,6%, σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2019. Η εισερχόμενη ταξιδιωτική κίνηση από τις χώρες της ΕΕ-27 μειώθηκε κατά 82,3%, ενώ μείωση κατά 87,9% κατέγραψαν οι τουριστικές αφίξεις από τις χώρες εκτός ΕΕ-27. Οι μεγαλύτερες ετήσιες μειώσεις, ανά

ΓΡΑΦΗΜΑ 5

Εξέλιξη Τουριστικών Αφίξεων και Εισπράξεων, ανά Χώρα Προέλευσης, Ιανουάριος-Μάρτιος (ετήσια % μεταβολή)

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

(* Το σύνολο των εισπράξεων συμπεριλαμβάνει τις εισπράξεις από κρουαζιέρες.

χώρα, σημειώθηκαν στις αφίξεις από την Ρωσία (-97,4%) και τις ΗΠΑ (-97,1%). Επίσης, μείωση κατά 72% κατέγραψαν οι αφίξεις από την Γερμανία, κατά 74,9% από την Γαλλία και κατά 87% από το Ηνωμένο Βασίλειο (Γράφημα 5).

Το ισοζύγιο των πρωτογενών εισοδημάτων παρουσίασε πλεόνασμα ύψους Ευρώ 1,5 δισ., την περίοδο Ιανουαρίου-Μαρτίου 2021, σημαντικά υψηλότερο, σε σχέση με την αντίστοιχη περυσινή περίοδο (Ευρώ 715,3 εκατ.), ενώ το ισοζύγιο δευτερογενών εισοδημάτων κατέγραψε πλεόνασμα ύψους Ευρώ 35,1 εκατ., έναντι πλεονάσματος Ευρώ 172 εκατ., την αντίστοιχη περίοδο του 2020.

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Η διεθνής τουριστική βιομηχανία μετά την πανδημική κρίση

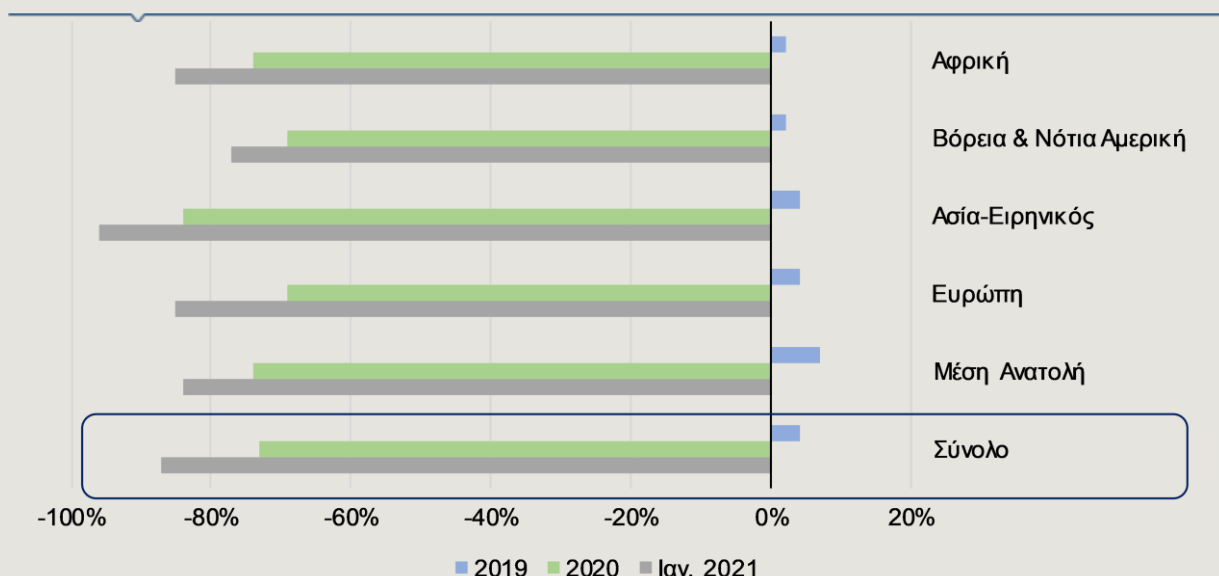
Από τις αρχές του 2020, η παγκόσμια οικονομία αντιμετωπίζει μια άνευ προηγουμένου υγειονομική κρίση, η οποία έχει επιφέρει κοινωνική και οικονομική αναταραχή σε όλες τις χώρες του πλανήτη, με τα ταξίδια και τον τουρισμό να συγκαταλέγονται στους τομείς που έχουν πληγεί περισσότερο. Σύμφωνα με το Παγκόσμιο Συμβούλιο Ταξιδιών και Τουρισμού (World Travel & Tourism Council), το 2020, ο ευρύτερος τουριστικός κλάδος υπέστη απώλειες, εξαιτίας της πανδημίας, ύψους 4,5 τρισ. δολαρίων ΗΠΑ. Η πανδημική κρίση παρέλυσε τις μεταφορές και την τουριστική βιομηχανία, καθώς οι εθνικές κυβερνήσεις έλαβαν αυστηρά μέτρα και πολλούς ταξιδιωτικούς περιορισμούς. Παρότι η πανδημία δεν έχει φθάσει στο τέλος της, η πορεία των εμβολιασμών ανά τον κόσμο και η εφαρμογή υγειονομικών πρωτοκόλλων υποδηλώνουν ότι ο διεθνής τουριστικός κλάδος θα οδηγηθεί σε σημαντικό μετασχηματισμό στο προσεχές μέλλον. Σε ορισμένες περιπτώσεις ο εγχώριος τουρισμός έχει συμβάλει, μερικώς, στον περιορισμό των απωλειών, ενώ οι εθνικές κυβερνήσεις έχουν αναλάβει δράσεις για την επανενεργοποίηση του κλάδου, προστατεύοντας παράλληλα τις θέσεις εργασίας και τις επιχειρήσεις.

Ο διεθνής τουρισμός υπό δοκιμασία στο πρώτο τρίμηνο του 2021

Μετά από ένα δύσκολο 2020, ο παγκόσμιος τουρισμός δέχτηκε ένα νέο πλήγμα στις αρχές του 2021, καθώς οι εθνικές κυβερνήσεις ενίσχυσαν τους ταξιδιωτικούς τους περιορισμούς, ως απάντηση στην έξαρση των κρουσμάτων Covid-19 και στην εμφάνιση μεταλλάξεων. Σύμφωνα με την τελευταία διαθέσιμη έκδοση World Tourism Barometer-March 2021, του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού των Ηνωμένων Εθνών (UNWTO), σε όλες τις περιοχές του κόσμου, τον Ιανουάριο 2021, σημειώθηκαν περαιτέρω μεγάλες πτώσεις στις αφίξεις τουριστών. Τα υποχρεωτικά διαγνωστικά τεστ Covid-19, οι καραντίνες και σε ορισμένες περιπτώσεις το κλείσιμο των συνόρων αποτέλεσαν εμπόδια για την πραγματοποίηση διεθνών ταξιδιών. Σημαντικό ρόλο στην καθυστέρηση επανεκκίνησης του διεθνούς τουρισμού διαδραμάτισε η αργή διάθεση των εμβολίων.

ΓΡΑΦΗΜΑ 6

Διεθνείς Τουριστικές Αφίξεις (ετήσια % μεταβολή)

Πηγή: UNWTO

Σύμφωνα με τον UNWTO, η μεγαλύτερη ετήσια μείωση στις διεθνείς αφίξεις τον Ιανουάριο του 2021 σημειώθηκε στις περιοχές της Ασίας και του Ειρηνικού (-96%), καθώς σε αυτό το γεωγραφικό τμήμα εφαρμόζονται οι περισσότεροι ταξιδιωτικοί περιορισμοί (Γράφημα 6). Η Ευρώπη και η Αφρική κατέγραψαν, επίσης, μείωση κατά 85% στις αφίξεις ενώ η Μέση Ανατολή και η Βόρεια και Νότια Αμερική σημείωσαν πτώση κατά 84% και 77%, αντίστοιχα.

Αισιοδοξία για ανάκαμψη του διεθνούς τουρισμού από τον Ιούλιο 2021

Ο UNWTO έχει εκπονήσει δύο σενάρια για το 2021, τα οποία προβλέπουν πιθανή ανάκαμψη στα διεθνή ταξίδια, κατά το δεύτερο εξάμηνο του έτους. Τα σενάρια στηρίζονται σε υποθέσεις, όπως σε μια σημαντική άρση των ταξιδιωτικών περιορισμών, στην επιτυχία των προγραμμάτων εμβολιασμού ή στην εισαγωγή εναρμονισμένων πρωτοκόλλων, όπως το «ψηφιακό πράσινο πιστοποιητικό» που έχει προγραμματιστεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και αποτελεί μια απόδειξη των αποτελεσμάτων των διαγνωστικών τεστ, των εμβολιασμών και των επιβεβαιωμένων λοιμώξεων.

Το πρώτο σενάριο προβλέπει ότι η τουριστική ανάκαμψη θα ξεκινήσει τον Ιούλιο και θα έχει ως αποτέλεσμα αύξηση κατά 66% στις διεθνείς αφίξεις για το έτος 2021, σε σύγκριση με το 2020. Ωστόσο, σε αυτήν την περίπτωση, οι αφίξεις θα υπολείπονται κατά 55% από τα επίπεδα που καταγράφηκαν το 2019. Το δεύτερο σενάριο προβλέπει ανάκαμψη, από τον Σεπτέμβριο και μετά, η οποία θα οδηγήσει σε αύξηση 22% στις αφίξεις, σε σύγκριση με το 2020, ωστόσο αυτές θα είναι κατά 67% χαμηλότερες από τα επίπεδα του 2019.

Ο διεθνής τουρισμός σε κομβικό σημείο

Η αποτελεσματικότητα των εμβολίων κατά της νόσου Covid-19 έχει ενισχύσει τις ελπίδες για ανάκαμψη του διεθνούς τουρισμού, ωστόσο οι προκλήσεις αναμένεται ότι θα παραμείνουν σε όλη τη διάρκεια του 2021. Ο εγχώριος τουρισμός έχει συμβάλει ουσιαστικά στην τόνωση της ζήτησης για το τουριστικό προϊόν, περιορίζοντας τον αρνητικό αντίκτυπο στις θέσεις απασχόλησης και ενισχύοντας την επιβίωση των επιχειρήσεων, σε ορισμένους προορισμούς. Ωστόσο, η πραγματική ανάκαμψη στην παγκόσμια τουριστική βιομηχανία θα είναι δυνατή μόνο όταν επιστρέψει ο διεθνής τουρισμός. Τούτο απαιτεί παγκόσμια συνεργασία και τεκμηριωμένες λύσεις, προκειμένου οι ταξιδιωτικοί περιορισμοί να αρθούν με ασφάλεια. Η συμβολή του τουριστικού κλάδου είναι καθοριστικής σημασίας στην παγκόσμια οικονομική δραστηριότητα, καθώς αποτελεί πυλώνα ανάπτυξης και πηγή απασχόλησης. Σύμφωνα με το World Travel & Tourism Council, ο τουριστικός κλάδος συνεισέφερε, το 2020, κατά 5,5% στο παγκόσμιο ΑΕΠ, έναντι 10,4% το 2019, εξαιτίας των συνεχιζόμενων περιορισμών στις μετακινήσεις. Παράλληλα, το 2020, χάθηκαν 62 εκατ. θέσεις εργασίας, με αποτέλεσμα ο αριθμός των απασχολούμενων σε ολόκληρο τον τομέα να διαμορφωθεί σε 272 εκατ., έναντι 334 εκατ., το 2019. Η εγχώρια τουριστική δαπάνη μειώθηκε κατά 45%, ενώ οι δαπάνες των διεθνών επισκεπτών υποχώρησαν κατά 69,4%.

Σύμφωνα με τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), απαιτούνται ευέλικτες πολιτικές για να μπορέσει η τουριστική οικονομία να λειτουργήσει βραχυπρόθεσμα έως και μεσοπρόθεσμα. Συγκεκριμένα, είναι απαραίτητη η συντονισμένη δράση μεταξύ εθνικών κυβερνήσεων και ιδιωτικού τομέα σε όλα τα επίπεδα.

Οι σχεδιαζόμενες πολιτικές θα πρέπει να δίνουν έμφαση:

- Στην αποκατάσταση της εμπιστοσύνης των ταξιδιωτών.
- Στη χρηματοδοτική στήριξη των τουριστικών επιχειρήσεων.
- Στην προώθηση του εσωτερικού τουρισμού και στην υποστήριξη της ασφαλούς επιστροφής του διεθνούς τουρισμού.
- Στην παροχή σαφών πληροφοριών σε ταξιδιώτες και επιχειρήσεις.
- Στην ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των χωρών.
- Στην οικοδόμηση ενός πιο ανθεκτικού και βιώσιμου τουρισμού.

ΗΠΑ

Αγορά Κατοικίας

Οι πωλήσεις υφιστάμενων (μη νεόδμητων) κατοικιών, οι οποίες συνιστούν περίπου το 87% των συνολικών πωλήσεων κατοικιών, μειώθηκαν, σε μηνιαία βάση, τον Απρίλιο, κατά 2,7%, έναντι μεγαλύτερης μείωσης, κατά 3,7%, τον Μάρτιο, με αποτέλεσμα να διαμορφωθούν στα 5,85 εκατ. κατοικίες (σε ετησιοποιημένη βάση).

Η μέτρηση του Απριλίου, η οποία ήταν η κατώτερη από τον Ιούνιο 2020, αποδόθηκε τόσο στις υψηλές τιμές, όσο και στο χαμηλό απόθεμα υφιστάμενων κατοικιών. Συγκεκριμένα, η διάμεσος τιμή πώλησης υφιστάμενων κατοικιών διαμορφώθηκε, τον Απρίλιο, στο ιστορικό υψηλό επίπεδο των 341.600 δολαρίων (+19,1%, σε ετήσια βάση). Παράλληλα, το απόθεμα υφιστάμενων κατοικιών αυξήθηκε στα 1,16 εκατ. κατοικίες, τον Απρίλιο, παραμένοντας, ωστόσο, κοντά στις μετρήσεις του διμήνου Ιανουαρίου-Φεβρουαρίου (1,03 εκατ. κατοικίες), οι οποίες ήταν οι χαμηλότερες που έχουν καταγραφεί από την έναρξη της έρευνας. Σημειώνεται ότι, το χρονικό διάστημα Απριλίου-Ιουνίου 2020, καταγράφηκε έντονη μείωση των πωλήσεων υφιστάμενων κατοικιών, ως απόρροια των περιοριστικών μέτρων που ελήφθησαν για την αντιμετώπιση της πανδημίας Covid-19. Έκτοτε, ωστόσο, ανέκαμψαν εντυπωσιακά, καταγράφοντας, για δέκατο διαδοχικό μήνα, υψηλότερη από την προ της πανδημικής κρίσης επίδοση του Φεβρουαρίου 2020. Σε ετήσια βάση, οι πωλήσεις υφιστάμενων κατοικιών αυξήθηκαν κατά 33,9%, τον Απρίλιο, έναντι 12,3%, τον Μάρτιο.

Η στεγαστική αγορά των ΗΠΑ, από τα μέσα του 2020, ανέκαμψε σημαντικά, καθώς:

- Οι συνθήκες στην αγορά εργασίας εξακολουθούν να βελτιώνονται, παρόλο που απέχουν σημαντικά από τα προ της πανδημικής κρίσης επίπεδα. Συγκεκριμένα, το ποσοστό της ανεργίας αυξήθηκε από 4,4%, τον Μάρτιο 2020, στο 14,8%, τον Απρίλιο 2020, αποτελώντας το υψηλότερο ποσοστό της ανεργίας που έχει καταγραφεί στα χρονικά της έρευνας, για να υποχωρήσει σημαντικά τους επόμενους μήνες και να διαμορφωθεί στο 6,1%, τον Απρίλιο του τρέχοντος έτους. Επισημαίνεται ότι, κατά την περίοδο Σεπτεμβρίου 2019-Φεβρουαρίου 2020, το ποσοστό της ανεργίας κυμαινόταν στο εύρος 3,5%-3,6%, καταγράφοντας επιδόσεις που αποτελούν χαμηλό 50 ετών. Το χαμηλό ποσοστό της ανεργίας δημιούργησε τις προϋποθέσεις για ανοδικές μισθολογικές πιέσεις, ενώ η αύξηση των εισοδημάτων συνέβαλε στην ενίσχυση του αγοραστικού ενδιαφέροντος στην αγορά κατοικίας.
- Τα χαμηλά επιτόκια εξακολουθούν να λειτουργούν υποστηρικτικά. Ειδικότερα, η ιδιαίτερα επεκτατική νομισματική πολιτική που έχει υιοθετήσει η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ (Fed), από το ξέσπασμα της πανδημικής κρίσης, προσδοκάται ότι θα διατηρήσει τα επιτόκια των στεγαστικών δανείων σε ιδιαίτερα χαμηλά επίπεδα. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι, σύμφωνα με την ομοσπονδιακή εταιρεία στεγαστικών δανείων των ΗΠΑ, Freddie Mac, το μέσο επιτόκιο στεγαστικού δανείου 30ετούς διάρκειας αυξήθηκε οριακά, το πρώτο τρίμηνο του 2021, στο 2,9%, από 2,8%, 3%, 3,2% και 3,5%, το τέταρτο, το τρίτο, το δεύτερο και το πρώτο τρίμηνο του 2020, αντίστοιχα.

Όσον αφορά στις προοπτικές της αγοράς κατοικίας, όπως αντικατοπτρίζονται στο δείκτη προσδοκιών των κατασκευαστικών επιχειρήσεων (NAHB Housing Market Index), επηρεάστηκαν αρνητικά από τη μείωση της οικονομικής δραστηριότητας, καθώς ο εν λόγω δείκτης κατέγραψε σημαντική πτώση, το δίμηνο Απριλίου-Μαΐου 2020. Στο σύνολο του 2020, ο μέσος όρος του δείκτη διαμορφώθηκε στις 70 μονάδες, από 66 μονάδες, το 2019 (Γράφημα 7). Ωστόσο, στη συνέχεια, ανέκαμψε, ενώ, τον Μάιο 2021, διατηρήθηκε στις 83 μονάδες. Επιπλέον, η Freddie Mac προβλέπει ότι ο συνολικός αριθμός των πωλήσεων κατοικιών θα αυξηθεί σε 7,1 εκατ., το 2021, από 6,5 εκατ., το 2020 και ότι το μέσο επιτόκιο στεγαστικού δανείου 30ετούς διάρκειας θα αυξηθεί οριακά στο 3,2%, το 2021, από 3,1%, το 2020.

ΓΡΑΦΗΜΑ 7

Δείκτης προσδοκιών κατασκευαστών ακινήτων-NAHB και επιτόκιο 30ετούς στεγαστικού δανείου

Πηγή:
National
Association of
Home Builders,
Freddie Mac

Ζώνη του Ευρώ (ΖτΕ)

ΑΕΠ

Με βάση τα εποχικά διορθωμένα στοιχεία, το ΑΕΠ στη Ζώνη του Ευρώ (EA-19), το πρώτο τρίμηνο του 2021, συρρικνώθηκε κατά 1,8% (2^η εκτίμηση), σε ετήσια βάση, έναντι ετήσιας μείωσης κατά 4,9%, 4,1%, 14,6% και 3,3%, το τέταρτο, το τρίτο, το δεύτερο και το πρώτο τρίμηνο του 2020, αντίστοιχα (Γράφημα 8α). Σε τριμηνιαία βάση, το ΑΕΠ μειώθηκε κατά 0,6%, το πρώτο τρίμηνο του 2021, έναντι μείωσης κατά 0,7%, 11,6% και 3,8%, το τέταρτο, το δεύτερο και το πρώτο τρίμηνο του 2020, αντίστοιχα, ενώ, το τρίτο τρίμηνο του 2020, είχε καταγραφεί αύξηση κατά 12,5%. Η επίδοση του ΑΕΠ, το πρώτο τρίμηνο του 2021, τόσο σε ετήσια, όσο και σε τριμηνιαία βάση, αντανακλά την αρνητική επίδραση που είχε στην οικονομική δραστηριότητα η διατήρηση των μέτρων περιορισμού που εφάρμοσαν οι εθνικές κυβερνήσεις σε διάφορες περιοχές της Ευρώπης, κατά τη διάρκεια του τριμήνου, στην προσπάθεια περιορισμού της εξάπλωσης του κορωνοϊού. Υπενθυμίζεται ότι, το 2020, το ΑΕΠ στη ΖτΕ συρρικνώθηκε κατά 6,6%.

Από τα δεκατρία κράτη-μέλη της ΖτΕ, για τα οποία υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για το πρώτο τρίμηνο του 2021, τα δέκα κατέγραψαν αρνητικό ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ, σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2020. Οι κατώτερες επιδόσεις σημειώθηκαν στην Πορτογαλία (-5,4%) και στην Ισπανία (-4,3%), ενώ και στη μεγαλύτερη οικονομία της ΖτΕ, την Γερμανία καταγράφηκε υποχώρηση του ΑΕΠ (-3%). Αντίθετα, η Γαλλία (1,5%), η Λιθουανία (1%) και η Σλοβακία (0,5%) ήταν τα μόνα κράτη-μέλη με θετική ετήσια μεταβολή του ΑΕΠ. Σημειώνεται ότι η επόμενη εκτίμηση για το ΑΕΠ του πρώτου τριμήνου της ΖτΕ θα δημοσιευτεί στις 8 Ιουνίου.

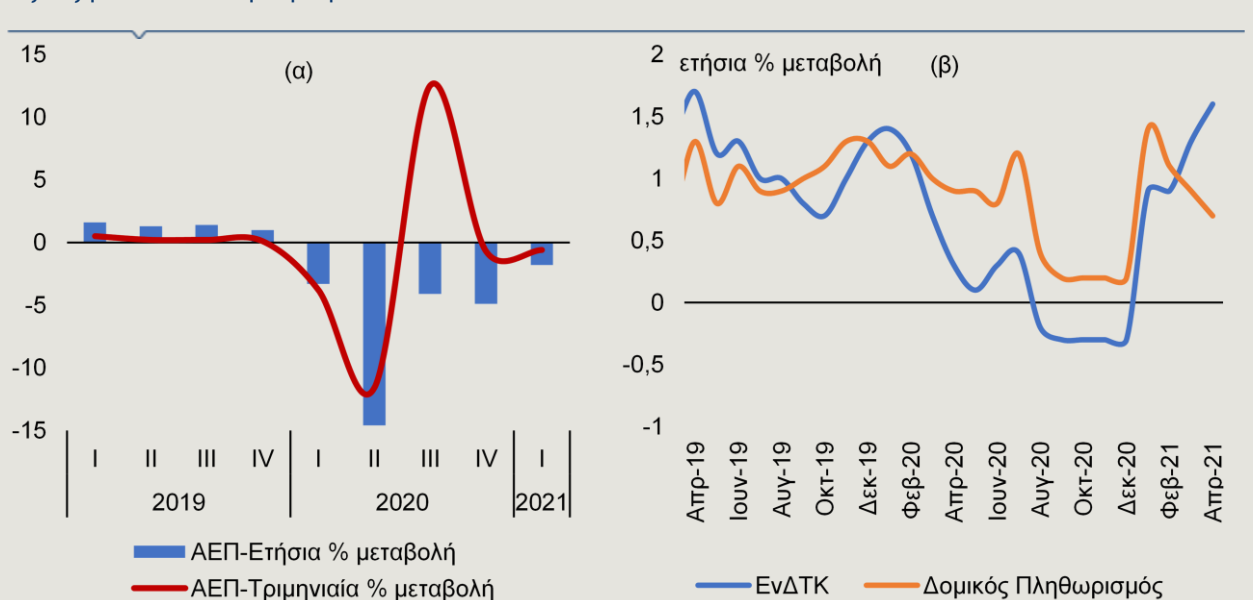
Πληθωρισμός

Σύμφωνα με την τελική μέτρηση της Eurostat, ο πληθωρισμός στη Ζώνη του Ευρώ (ΖτΕ) κατέγραψε, τον Απρίλιο, τη μεγαλύτερη αύξηση των τελευταίων δύο ετών, καθώς αυξήθηκε σε 1,6%, σε ετήσια βάση, από 1,3%, τον Μάρτιο (Γράφημα 8β). Ο δομικός πληθωρισμός (ΕνΔΤΚ εξαιρουμένων των τιμών της ενέργειας, καθώς και των τροφίμων, των ποτών και του καπνού) υποχώρησε, τον Απρίλιο, στο 0,7%, από 0,9%, τον Μάρτιο.

Η διαμόρφωση του πληθωρισμού στο 1,6%, τον Απρίλιο, αποδίδεται κατά κύριο λόγο στην άνοδο, σε ετήσια βάση, των τιμών της ενέργειας (10,4%), ως απόρροια των υψηλότερων τιμών του πετρελαίου, σε σύγκριση με το αντίστοιχο περυσινό διάστημα. Επιπρόσθετα, αύξηση κατέγραψαν οι τιμές των υπηρεσιών κατά 0,9%, οι τιμές της κατηγορίας τρόφιμα-ποτά-καπνός κατά 0,6% και οι τιμές των βιομηχανικών αγαθών εκτός ενέργειας κατά 0,4%.

Οι υψηλότερες μετρήσεις του πληθωρισμού, σε ετήσια βάση, τον Απρίλιο, καταγράφηκαν στο Λουξεμβούργο (3,3%) και στην Λιθουανία (2,4%), ενώ οι χαμηλότερες στην Ελλάδα (-1,1%) και στην Πορτογαλία (-0,1%), τα οποία ήταν και τα μόνα κράτη στα οποία καταγράφηκε αρνητικός πληθωρισμός. Όσον αφορά στις μεγαλύτερες οικονομίες της ΖτΕ, ο πληθωρισμός στην Γερμανία αυξήθηκε στο 2,1%, στην Γαλλία στο 1,6%, στην Ιταλία στο 1% και στην Ισπανία στο 2%. Σημειώνεται ότι στη μεγάλη πλειονότητα των κρατών-μελών σημειώθηκαν υψηλότερες επιδόσεις του πληθωρισμού, σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα.

Εξέλιξη ΑΕΠ και Πληθωρισμού

Ισοτιμίες

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Χρηματιστηρίου του Σικάγου, οι συνολικές καθαρές τοποθετήσεις (αγορές μείον πωλήσεις), στην ισοτιμία του ευρώ με το δολάριο, διατηρήθηκαν θετικές, την εβδομάδα που έληξε στις 18 Μαΐου. Οι θετικές θέσεις (υπέρ του ευρώ, "long") αυξήθηκαν κατά 5.951 συμβόλαια, με αποτέλεσμα οι συνολικές καθαρές θέσεις να διαμορφωθούν στα 99.858 συμβόλαια, από 93.907 συμβόλαια, την προηγούμενη εβδομάδα (Γράφημα 9). Σημειώνεται ότι πρόκειται για την πέμπτη εβδομαδιαία αύξηση που καταγράφεται, από τις 23 Μαρτίου.

ΓΡΑΦΗΜΑ 9

Πηγή:
CFTC, IMM

Ευρώ (EUR/USD) ► Η ισοτιμία του ευρώ με το δολάριο, στις 25 Μαΐου, στην Ευρώπη, διαμορφωνόταν περί τα 1,2250 δολάρια, με αποτέλεσμα το ευρώ να σημειώνει, από τις αρχές του έτους, κέρδη έναντι του δολαρίου (0,3%), ενώ διαπραγματευόταν υψηλότερα κατά 18,4%, συγκριτικά με το χαμηλό που είχε καταγράψει, στις 3 Ιανουαρίου 2017 (USD 1,0342).

Ενισχύεται το ευρώ μετά την ανακοίνωση ότι ο δείκτης επιχειρηματικού κλίματος στην Γερμανία (Ifo) ανήλθε, τον Μάιο, στις 99,2 μονάδες, ήτοι το υψηλότερο επίπεδο που έχει καταγράψει από τον Μάιο 2019. Η βελτίωση του επιχειρηματικού κλίματος στην Γερμανία αποδίδεται στην αισιοδοξία των επιχειρηματιών για τις επιδόσεις της οικονομίας, τους προσεχείς μήνες, καθώς επιταχύνεται ο ρυθμός των εμβολιασμών. Στο θετικό οικονομικό κλίμα, στη μεγαλύτερη οικονομία της Ζώνης του Ευρώ, συνεισέφερε η συμφωνία εξαγοράς, αξίας Ευρώ 18 δισ, μίας εκ των μεγαλύτερων κατασκευαστικών εταιρειών της χώρας. Το δολάριο διολισθαίνει στα χαμηλότερα επίπεδα των τελευταίων τεσσάρων μηνών έναντι του ευρώ, καθώς περιορίζονται οι ανησυχίες των συμμετεχόντων στις αγορές για πιθανή έξαρση των πληθωριστικών πιέσεων.

Ελβετικό Φράγκο (CHF) ► Το ευρώ καταγράφει κέρδη έναντι του φράγκου, κινούμενο στην περιοχή των 1,09615 φράγκων (25.5.2021). Από τις αρχές του έτους, το ευρώ σημειώνει κέρδη έναντι του φράγκου, της τάξης του 1,4%.

Βάσει των δημοσιευθέντων νομισματικών στοιχείων της Κεντρικής Τράπεζας της Ελβετίας (SNB), την προηγούμενη εβδομάδα, πιθανολογείται ότι δεν υπήρξε παρέμβαση της στην αγορά συναλλάγματος για αποτροπή ενίσχυσης του φράγκου. Το ποσό των μετρητών που οι εμπορικές τράπεζες της Ελβετίας είχαν καταθέσει στην SNB αυξήθηκε στα 709,6 δισ. φράγκα, για την εβδομάδα που έληξε στις 21 Μαΐου, από 707,8 δισ. φράγκα, για την εβδομάδα μέχρι και τις 14 Μαΐου.

Στερλίνα (GBP) ► Η στερλίνα, στις 25 Μαΐου, εμφάνιζε μεικτή εικόνα, καταγράφοντας απώλειες έναντι του ευρώ (0,86472 GBP/EUR), αλλά κέρδη έναντι του δολαρίου ΗΠΑ (1,4165 USD/GBP). Σημειώνεται ότι, από τις αρχές του έτους, η στερλίνα καταγράφει κέρδη κατά 3,2% έναντι του ευρώ και κατά 3,6% έναντι του δολαρίου.

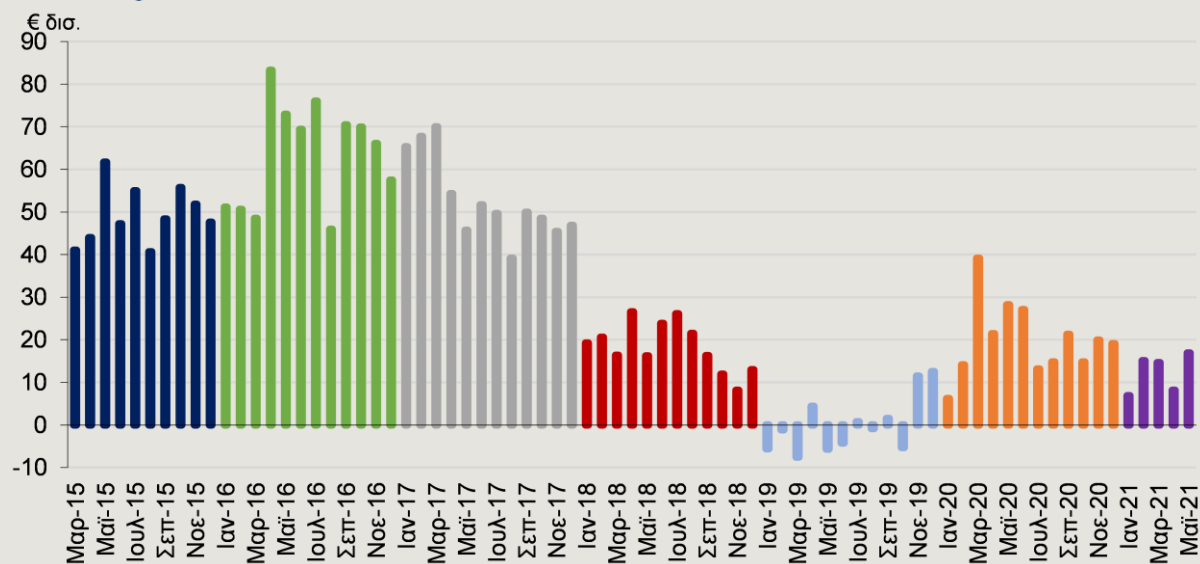
Η άνοδος της στερλίνας έναντι του δολαρίου στο υψηλότερο επίπεδο από τις αρχές του έτους αποδίδεται στην ενίσχυση των προσδοκιών για περαιτέρω χαλάρωση των μέτρων κοινωνικής αποστασιοποίησης που σχετίζονται με την πανδημία Covid-19, μέχρι το τέλος Ιουνίου. Σημειώνεται ότι η στερλίνα έχει την καλύτερη επίδοση μεταξύ των νομισμάτων της ομάδας G10, καθώς ο ταχύς ρυθμός των εμβολιασμών στη χώρα πυροδότησε τις ελπίδες για επαναφορά της οικονομίας στην κανονικότητα πολύ συντομότερα σε σύγκριση με άλλες οικονομίες. Επισημαίνεται ότι στη δυναμική της στερλίνας σημαντικό ρόλο διαδραμάτισαν οι δηλώσεις του επικεφαλής της Κεντρικής Τράπεζας της Αγγλίας (BoE) ότι δεν συμμερίζεται τις πληθωριστικές ανησυχίες.

Αγορές ομολόγων – Χαρτοφυλάκιο κρατικών ομολόγων Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ)

Η αξία του χαρτοφυλακίου κρατικών ομολόγων της ΕΚΤ (Γράφημα 10) που έχει προέλθει από την εφαρμογή του προγράμματος ποσοτικής χαλάρωσης (QE), για την εβδομάδα μέχρι τις 21 Μαΐου, διαμορφώθηκε στα Ευρώ 2,410 τρισ. Η ΕΚΤ προέβη σε πωλήσεις καλυμμένων ομολόγων, αξίας Ευρώ 332 εκατ., σε πωλήσεις Asset-Backed Securities, αξίας Ευρώ 276 εκατ. και σε αγορές εταιρικών και ασφαλιστικών ομολογιακών τίτλων, αξίας Ευρώ 1,506 δισ. Επιπρόσθετα, η ΕΚΤ, την περασμένη εβδομάδα, πραγματοποίησε καθαρές αγορές, αξίας Ευρώ 21,7 δισ., στο πλαίσιο του Έκτακτου Προγράμματος Αγοράς Στοιχείων Ενεργητικού, λόγω της πανδημίας (Pandemic Emergency Purchase Programme-PEPP), με τη συνολική αξία του εν λόγω χαρτοφυλακίου να διαμορφώνεται περί τα Ευρώ 1,075 τρισ.

ΓΡΑΦΗΜΑ 10

Εξέλιξη αγοραπωλησιών κρατικών ομολόγων ανά μήνα από την ΕΚΤ

Πηγή:
Ευρωπαϊκή
Κεντρική
Τράπεζα, Alpha
Bank

Στην ελληνική αγορά ομολόγων, το εύρος της απόδοσης του δεκαετούς κρατικού ομολόγου, λήξης 18 Ιουνίου 2031, με κουπόνι 0,75%, διαμορφωνόταν, στις 25 Μαΐου, μεταξύ 0,89% και 0,94%. Επιπλέον, το δεκαετές ομόλογο της Πορτογαλίας κατέγραφε απόδοση 0,51%, της Ιταλίας 0,97% και της Ισπανίας 0,51% (Γράφημα 11). Η διαφορά απόδοσης μεταξύ του δεκαετούς ομολόγου της Ελλάδας και του δεκαετούς ομολόγου της Γερμανίας (spread) διαμορφωνόταν στις 106 μονάδες βάσης, του δεκαετούς πορτογαλικού ομολόγου στις 66 μ.β., ενώ του δεκαετούς ιταλικού ομολόγου στις 113 μ.β. Παράλληλα, η απόδοση του δεκαετούς ομολόγου της Γερμανίας, ως σημείο αναφοράς του κόστους δανεισμού της Ζώνης του Ευρώ (ΖΤΕ), διαμορφωνόταν στο -0,16%, στις 25 Μαΐου, ενώ η απόδοση του δεκαετούς ομολόγου των ΗΠΑ στο 1,59%.

Αυξάνεται το αγοραστικό ενδιαφέρον για τα κρατικά ομόλογα της ΖΤΕ, μετά τις δηλώσεις της επικεφαλής της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) ότι είναι πολύ πρόωρο η ΕΚΤ να προβεί στη μείωση του ρυθμού αγοράς ομολόγων, στα πλαίσια του PEPP. Οι δηλώσεις αιφνιδίασαν τους συμμετέχοντες στις αγορές, καθώς

εκτιμούσαν ότι το διοικητικό συμβούλιο της ΕΚΤ θα αναθεωρήσει το ρυθμό αγοράς κρατικών ομολόγων, στην επόμενη συνεδρίαση, στις 10 Ιουνίου. Σε παρόμοια τροχιά και οι τιμές των κρατικών ομολόγων στις ΗΠΑ, μετά από δηλώσεις αξιωματούχων της Ομοσπονδιακής Τράπεζας για διατήρηση της τρέχουσας νομισματικής πολιτικής.

ΓΡΑΦΗΜΑ 11

Αποδόσεις 10ετών ομολόγων (%) και spreads έναντι 10ετούς γερμανικού ομολόγου

Πηγή:
Bloomberg,
Alpha Bank

Η Ελληνική Οικονομία σε Αριθμούς

Ετήσια στοιχεία	2016	2017	2018	2019	2020	Ετήσιες Μεταβολές
ΑΕΠ (% ετήσια μεταβολή, σταθερές τιμές 2015)	-0,5	1,3	1,6	1,9	-8,2	
Ιδιωτική Κατανάλωση	-0,5	1,9	2,3	1,9	-5,2	
Δημόσια Κατανάλωση	-0,2	-0,1	-4,2	1,2	2,7	
Ακαθάριστες Επενδύσεις Παγίου Κεφαλαίου	2,3	8,1	-6,6	-4,6	-0,6	
Εξαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	-0,4	8,5	9,1	4,8	-21,7	
Εισαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	2,2	7,4	8,0	3,0	-6,8	
Γεν. Δκτ Τιμών Καταναλωτή (% ετ. μεταβ., μ.ο. έτους)	-0,8	1,1	0,6	0,3	-1,2	
Ανεργία (% , μέσο έτους)	23,5	21,5	19,3	17,3	16,5	
Πρωτογενές Ισοζύγιο της Γεν. Κυβέρνησης (% ΑΕΠ) *	3,3	3,8	4,4	4,0	-6,7	
Χρέος Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	180,8	179,2	186,2	180,5	205,6	
Ισοζύγιο Τρεχ. Συναλλαγών (% ΑΕΠ)	-1,8	-1,9	-2,9	-1,5	-6,7	

Δείκτες Οικονομικής Συγκυρίας	2020	2020			Τελευταία διαθέσιμη περίοδος	Τριμηνιαία στοιχεία (% ετήσιες μεταβολές)
		Q2	Q3	Q4		
Οικονομική Δραστηριότητα (% ετήσια μεταβολή)						
Όγκος Λιαν. Εμπορίου (εκτός καυσίμων-λιπ/κών)	-1,3	-7,4	-0,3	-1,1	1,5 (Ιαν.-Φεβ. 21)	
Νέες εγγραφές Επιβατηγών Αυτοκινήτων	-29,1	-54,2	-14,3	-16,5	23,1 (Ιαν.-Απρ. 21)	
Ιδιωτική Οικοδομική Δραστ/τα (όγκος σε χιλ. m³)	5,9	0,3	-1,7	-4,8	13,3 (Ιαν.-Φεβ. 21)	
Βιομηχανική Παραγωγή: Μεταποίηση	-1,6	-7,4	-1,6	1,4	2,6 (Ιαν.-Μαρ. 21)	
Δείκτες Προσδοκιών						
Δείκτης Υπευθ. Προμηθειών στη μεταποίηση PMI	46,6	40,0	49,3	46,0	54,4 (Απρ. 21)	
Δείκτης Οικονομικού Κλίματος	96,4	92,1	90,6	91,8	97,9 (Απρ. 21)	
Δείκτης Επιχ/κών Προσδοκιών στη Βιομηχανία	93,9	87,6	86,7	92,6	99,8 (Απρ. 21)	
Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών	-31,2	-31,1	-36,9	-46,2	-34,6 (Απρ. 21)	
Πιστωτική Επέκταση, (% ετήσια μεταβολή, τέλος περιόδου)						
Ιδιωτικός Τομέας	3,5	0,4	2,4	3,5	2,9 (Μαρ. 21)	
Επιχειρήσεις (μη χρηματοπιστωτικές)	10,0	3,8	8,3	10,0	8,7 (Μαρ. 21)	
- Βιομηχανία	8,1	6,5	9,5	8,1	5,4 (Μαρ. 21)	
- Κατασκευές	-0,1	-4,0	-4,7	-0,1	-0,7 (Μαρ. 21)	
- Τουρισμός	14,8	1,9	11,7	14,8	16,7 (Μαρ. 21)	
Νοικοκυριά	-2,5	-2,7	-2,5	-2,5	-2,7 (Μαρ. 21)	
- Καταναλωτικά Δάνεια	-2,2	-1,7	-1,6	-2,2	-2,8 (Μαρ. 21)	
- Στεγαστικά Δάνεια	-2,7	-3,0	-2,8	-2,7	-2,8 (Μαρ. 21)	
Τιμές και Αγορά Εργασίας						
Δκτ Τιμών Καταναλωτή (% ετ. μετ., μ.ο. περιόδου)	-1,2	-1,4	-1,9	-2,1	-0,3 (Απρ. 21)	
Δκτ Τιμών Διαμερισμάτων, (% ετήσια μεταβολή)	4,3	4,3	3,7	2,5	3,2 (Α' τρίμ. 21)	
Ανεργία (% , μ.ο. Περιόδου, εποχ. διορθ.)	16,5	17,0	16,8	16,1	16,0 (Ιαν. 21)	
ΑΕΠ (% ετήσια μεταβολή, σταθερές τιμές 2015)						
Ιδιωτική Κατανάλωση	-5,2	-12,9	-1,6	-4,7	-4,7 (Δ' τρίμ. 20)	
Δημόσια Κατανάλωση	2,7	-2,6	4,8	7,3	7,3 (Δ' τρίμ. 20)	
Επενδύσεις	-0,6	4,4	-1,1	1,6	1,6 (Δ' τρίμ. 20)	
Εξαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	-21,7	-30,1	-41,9	-13,4	-13,4 (Δ' τρίμ. 20)	
Εισαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	-6,8	-13,0	-5,8	-9,5	-9,5 (Δ' τρίμ. 20)	

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, ΕΛΣΤΑΤ, IOBE, IHS Markit

* Χωρίς την επίπτωση της υποστήριξης των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων

¹ Demertzis M., Domínguez-Jiménez M. and A. Lusardi (2020), The financial fragility of European households in the time of COVID-19, Policy Contribution, 15

Το παρόν δελτίο εκδίδεται από την Alpha Bank και έχει αποκλειστικά ενημερωτικό χαρακτήρα. Οι πληροφορίες που περιέχει προέρχονται από πηγές που θεωρούνται αξιόπιστες αλλά δεν έχουν επαληθευτεί από την Alpha Bank και αποτελούν έκφραση γνώμης βασισμένη σε διαθέσιμα δεδομένα μιας συγκεκριμένης ημερομηνίας. Το παρόν δεν αποτελεί συμβουλή ή σύσταση ούτε προτροπή για την διενέργεια οποιασδήποτε συναλλαγής και ως εκ τούτου δεν έχουν ληφθεί υπόψη παράγοντες όπως, η γνώση, η εμπειρία, η χρηματοοικονομική κατάσταση και οι επενδυτικοί στόχοι ενός εκάστου των δυνητικών ή/και υφιστάμενων πελατών και δεν έχουν ελεγχθεί για πιθανή φορολόγηση του εκδότη στην πηγή ούτε και για άλλη, περαιτέρω, φορολογική συνέπεια εκ της συμμετοχής σ' αυτά. Επίσης δεν συνιστά έρευνα στον τομέα των επενδύσεων κατά την έννοια της ισχύουσας νομοθεσίας και ως εκ τούτου δεν έχει συνταχθεί σύμφωνα με τις απαιτήσεις του νόμου για τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας της έρευνας στον τομέα των επενδύσεων. Η Alpha Bank δεν υποχρεούται να επικαιροποιεί ή να αναθεωρεί το δελτίο αυτό ούτε να προβαίνει σε ανακοινώσεις ή ειδοποιήσεις σε περίπτωση που οποιοδήποτε στοιχείο, γνώμη, πρόβλεψη ή εκτίμηση που περιέχεται σε αυτό μεταβληθεί ή διαπιστωθεί εκ των υστέρων ως ανακριβής. Τυχόν δε προβλέψεις επί του παρόντος δελτίου για την πορεία των αναφερόμενων σε αυτό οικονομικών μεγεθών αποτελούν εκτιμήσεις της Alpha Bank βασισμένες στα δεδομένα που περιλαμβάνονται στο δελτίο. Η Alpha Bank και οι θυγατρικές της, καθώς επίσης τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα στελέχη και οι υπάλληλοι αυτών δεν παρέχουν καμία διαβεβαίωση ούτε εγγυώνται την ακρίβεια, την πληρότητα και την ορθότητα των πληροφοριών που περιέχονται και των απόψεων που διατυπώνονται στο παρόν ή την καταλληλότητά τους για συγκεκριμένη χρήση και δεν φέρουν καμία ευθύνη για οποιαδήποτε άμεση ή έμμεση ζημία θα μπορούσε τυχόν να προκύψει σε σχέση με οποιαδήποτε χρήση του παρόντος και των πληροφοριών που περιέχει εν όλω ή εν μέρει. Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή αναδημοσίευση αυτού του δελτίου ή τμήματος του πρέπει υποχρεωτικά να αναφέρει την Alpha Bank ως πηγή προελεύσεώς του